

بررسی تحولات هفتگی بازارهای جهانی گاز طبیعی

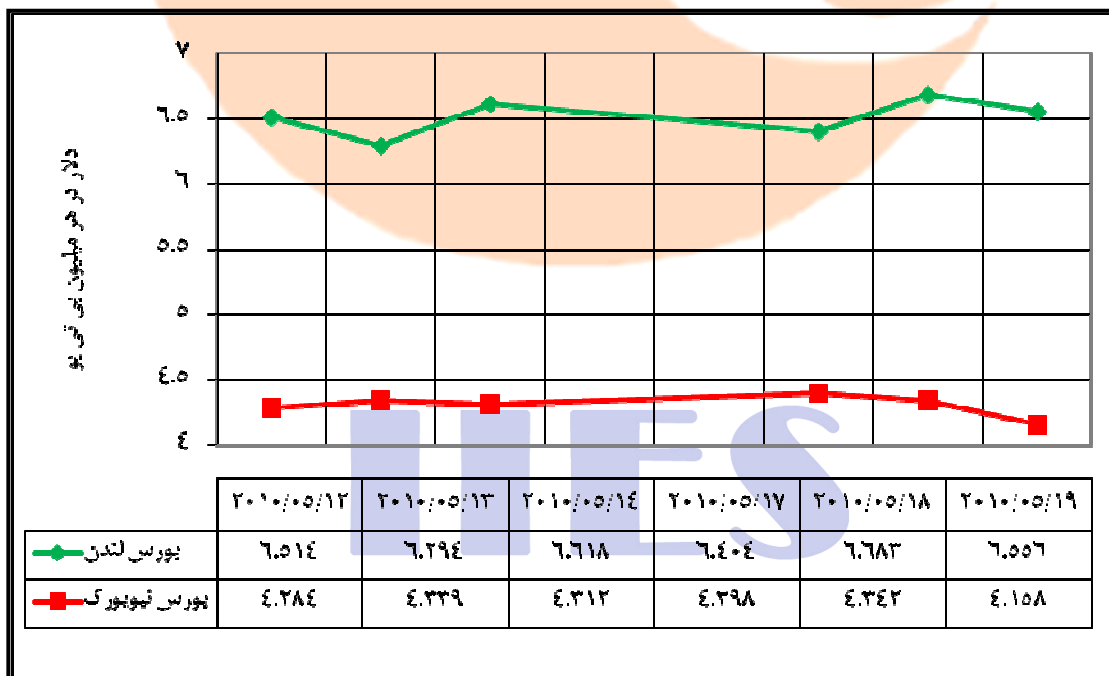
(۲۴ مه ۲۰۱۰)

غلامعلی رحیمی - مهدیه علوی
کارشناسان بازار انرژی

بررسی و تحلیل بازار :

قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس نیامکس برای تحویل در ماه ژوئن ۲۰۱۰، از یک روند کاهشی همراه با نوسان برخوردار بود، بطوریکه ابتدا از حدود ۴/۲۸۴ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۲ مه به بیش از ۴/۳۹۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۷ مه افزایش یافت ولی مجدداً با کاهش ۲۴ سنت در هر میلیون بی.تی.یو به حدود ۴/۱۵۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۹ مه ۲۰۱۰ رسید. از سوی دیگر، قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس لندن (ICE) برای تحویل در ماه ژوئن ۲۰۱۰، از حدود ۶/۵۱۴ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۲ مه به بیش از ۶/۵۵۶ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۹ مه ۲۰۱۰ افزایش یافته است.

نمودار ۱: روند تغییرات قیمت آتی های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا



قیمت های تک محموله گاز طبیعی طی دوره ۱۲ مه الی ۱۹ مه ۲۰۱۰، در عمده بازارهای آمریکا به استثنای چند مورد با افزایش متوسطی در محدوده ۱۸-۲ سنت در هر میلیون بی.تی.یو همراه

بود. البته قیمت ها در هفته مذکور در روز ۱۸ مه عمدتاً به بیشترین میزان خود رسیدند ولی در روز پایانی (۱۹ مه) اندکی با کاهش همراه بودند، به عنوان مثال قیمت هنری هاب در روز ۱۸ مه تا سطح ۴/۴۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو افزایش یافت. به رغم افزایش قیمت های تک محموله گاز طبیعی در آمریکا، دمای هوا در این کشور نسبتاً معتدل و مناسب بود. لذا بر این اساس تقاضای گاز طبیعی به میزان ۷ درصد در مقایسه با هفته قبل از آن کاهش یافت ولی در مقایسه با میزان مشابه سال قبل معادل ۳ درصد بالاتر تخمین زده می شود. میزان تقاضای گاز طبیعی بخش های خانگی و تجاری آمریکا نیز در مقایسه با هفته قبل و همچنین در مقایسه با میزان مشابه سال قبل به ترتیب به میزان ۳۴ درصد و ۱۲ درصد با کاهش همراه بود. قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار هنری هاب در ۴ روز از ۵ روز کاری هفته قبل با افزایش همراه بود. قیمت تک محموله گاز طبیعی در این بازار با ۱۰ سنت افزایش (۲/۴ درصد) از حدود ۴/۱۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۲ مه ۲۰۱۰ به بیش از ۴/۲۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۹ مه افزایش یافت. البته این سطح قیمتی هنوز هم به میزان ۲۹/۷ درصد از قیمت ۶/۰۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو قیمت هنری هاب در اوایل سال ۲۰۱۰، پایین تر می باشد.

جدول ۱: روند تغییرات قیمت تک محموله و آتی های گاز طبیعی بازار آمریکا طی دوره

۱۲ مه الی ۱۹ مه ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

۱۲ مه	۱۳ مه	۱۴ مه	۱۷ مه	۱۸ مه	۱۹ مه	
قیمت های تک محموله						
۴/۱۸	۴/۲۶	۴/۲۷	۴/۳۴	۴/۴۲	۴/۲۸	هنری هاب
۴/۵۹	۴/۶۰	۴/۵۸	۴/۷۴	۴/۸۳	۴/۶۷	نیویورک
۴/۲۸	۴/۳۴	۴/۳۳	۴/۴۱	۴/۴۹	۴/۳۲	شیکاگو
قیمت آتی ها						
۴/۲۸۴	۴/۳۳۹	۴/۳۱۲	۴/۳۹۸	۴/۳۴۲	۴/۱۵۸	تحویل ژوئن ۲۰۱۰
۴/۳۸۵	۴/۴۴۰	۴/۴۰۹	۴/۴۸۹	۴/۴۳۶	۴/۲۴۶	تحویل جولای ۲۰۱۰

قیمت های تک محموله گاز طبیعی در بازارهای نیویورک و شیکاگو نیز به ترتیب با ۸ و ۴ سنت در هر میلیون بی.تی.یو افزایش روبرو بوده و از حدود ۴/۵۹ و ۴/۲۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۲ مه ۲۰۱۰ به بیش از ۴/۶۷ و ۴/۳۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۹ مه افزایش یافته است. از سوی دیگر، قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار اروپا (لندن - ICE) با ۱۶ سنت کاهش طی دوره ۱۲ مه الی ۱۹ مه ۲۰۱۰، از حدود ۵/۵۵ دلار در هر میلیون بی.تی.یو به کمتر از ۵/۳۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو طی دوره مذکور کاهش یافته است.

جدول ۲: مقایسه قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار های مختلف طی دوره ۱۲ مه الی

۱۹ مه ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.بو)

بازار	۱۲ مه	۱۹ مه
HENRY HUB	۴/۱۸	۴/۲۸
S.CALIF.	۴/۰۸	۴/۱۸
TORONTO	۴/۶۴	۴/۶۸
ICE	۵/۵۵	۵/۳۹

کاهش حجم صدور گاز طبیعی از ترمینالهای LNG آمریکا می تواند یکی از دلایل افزایش قیمت های تک محموله گاز طبیعی طی ۲ هفته اخیر به شمار رود. اگرچه طی هفته جاری میزان صدور گاز طبیعی از این ترمینالها به میزان ۱۹ درصد در مقایسه با هفته قبل از آن افزایش یافته است، ولی هنوز هم در مقایسه با روند تاریخی آن و همچنین در مقایسه با میزان مشابه سال قبل به میزان قابل توجهی کمتر می باشد. همچنین تعداد کل دکل های حفاری بخش گاز آمریکا طی هفته منتهی به ۱۴ مه ۲۰۱۰ به میزان ۲ دکل در مقایسه با هفته قبل از آن (۷ مه) کاهش یافته و به حدود ۹۵۱ دکل رسید.

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی هفته منتهی به ۱۴ مه ۲۰۱۰ در حدود ۲۱۶۵ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته قبل از آن بیش از ۷۶ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته است. این ذخایر به میزان ۷۳ میلیارد فوت مکعب (۳/۵ درصد) بیشتر از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۱۴ مه ۲۰۰۹ بوده و به میزان ۳۰۸ میلیارد فوت مکعب (۱۶/۶ درصد) بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۰۹-۲۰۰۵) می باشد. میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی ۵ سال گذشته در حدود ۱۸۵۷ میلیارد فوت مکعب بوده است. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۱۴ مه به میزان ۳۴ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و به میزان ۱۲۰ میلیارد فوت مکعب (۱۳/۸ درصد) از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بالاتر می باشد.

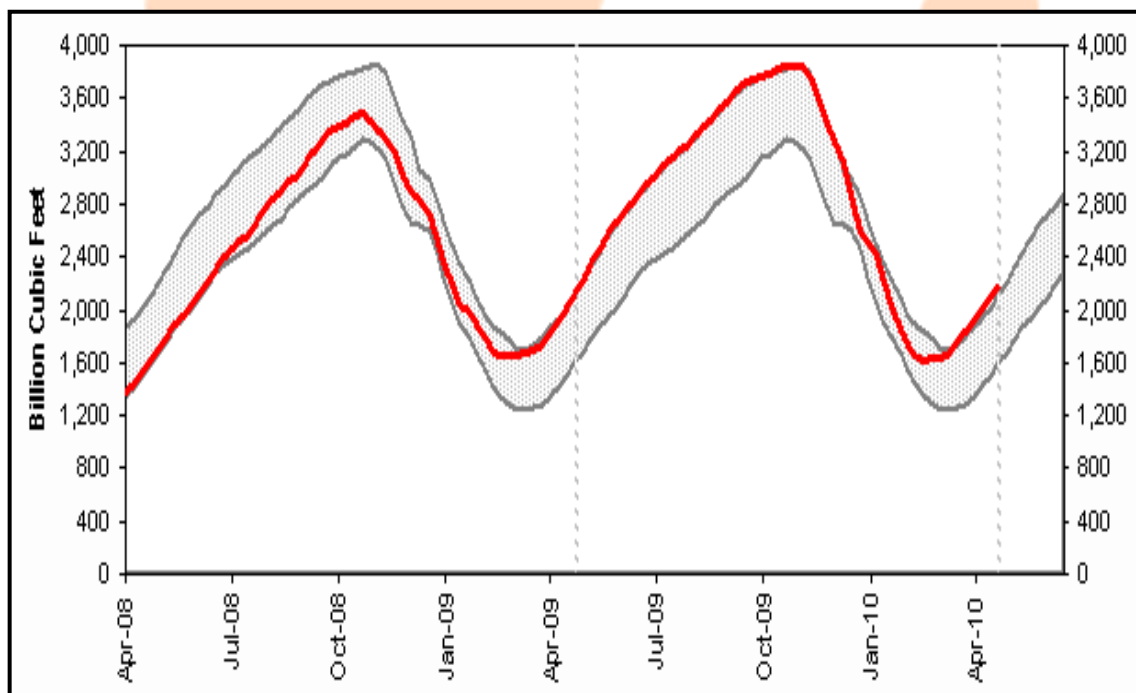
جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیرزمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره

۲ مه الی ۱۴ مه ۲۰۱۰

منطقه	مقایسه روند تاریخی				میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب	
	متوسط ۵ سال گذشته		۱۴ مه ۲۰۰۹		۱۴ مه ۲۰۱۰	۷ مه ۲۰۱۰
	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	میزان تغییر	
شرق	۱۳/۸	۸۷۲	۱۲/۳	۸۸۳	۳۴	۹۹۲
غرب	۲۹/۱	۲۷۸	۴/۷	۳۴۳	۱۵	۳۵۹
تولید	۱۵/۱	۷۰۷	-۶/۱	۸۶۷	۲۷	۸۱۴
مجموع	۱۶/۶	۱۸۵۷	۳/۵	۲۰۹۲	۷۶	۲۱۶۵

ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۱۰۷ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه یعنی (۷۰۷ میلیارد فوت مکعب) بوده و نسبت به هفته قبل از آن نیز به میزان ۲۷ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته است. از سوی دیگر سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی منطقه تولید به میزان ۵۳ میلیارد فوت مکعب (۶/۱ درصد) از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۱۴ مه ۲۰۰۹ کمتر می باشد. سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا نیز طی هفته منتهی به ۱۴ مه ۲۰۱۰ به میزان ۱۵ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و همچنین معادل ۸۱ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد. بطور کلی سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا که معادل ۲۱۶۵ میلیارد فوت مکعب می باشد، در سطحی بالاتر از محدوده تاریخی ۵ سال گذشته قرار دارد.

نمودار ۲: میزان ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا در مقایسه با متوسط تاریخی ۵ سال گذشته



چین بزرگ‌ترین وارد کننده LNG قطر در سالهای آتی: در پی کاهش تقاضای

گاز در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی، مازاد عرضه گاز قطر به بازارهای چین و هند عرضه می شود. به گزارش شاننا، در صورت نهایی شدن یک توافقنامه جدید صادرات گاز میان چین و قطر، چین بزرگ‌ترین مصرف کننده گاز طبیعی قطر خواهد بود. این کشور به منظور جبران کاهش تقاضای گاز از سوی اروپا و آمریکا، در حال مذاکره برای فروش مازاد تولید LNG خود به چین و هند می باشد. بر این اساس کشور قطر مذاکراتی را جهت فروش سالانه ۱۰ میلیون تن LNG به چین و ۴ میلیون تن به

هند آغاز نموده است. قطر تاکنون ۵ میلیون تن در سال LNG به چین صادر نموده است که در صورت امضای یک توافقنامه جدید میان دو کشور، چین با پیشی گرفتن از دو کشور ژاپن و کره جنوبی که هر یک سالانه در حدود ۱۱ میلیون تن LNG از قطر خریداری می نمایند، به بزرگ ترین مشتری گاز قطر تبدیل می شود. کشور چین، دومین مصرف کننده بزرگ انرژی جهان، در نظر دارد به منظور کاهش وابستگی به نفت خام و زغال سنگ، مصرف گاز طبیعی خود را از مجموع انرژی های مصرفی در این کشور تا سال ۲۰۲۰ از رقم کنونی ۳ درصد به ۱۰ درصد افزایش دهد.

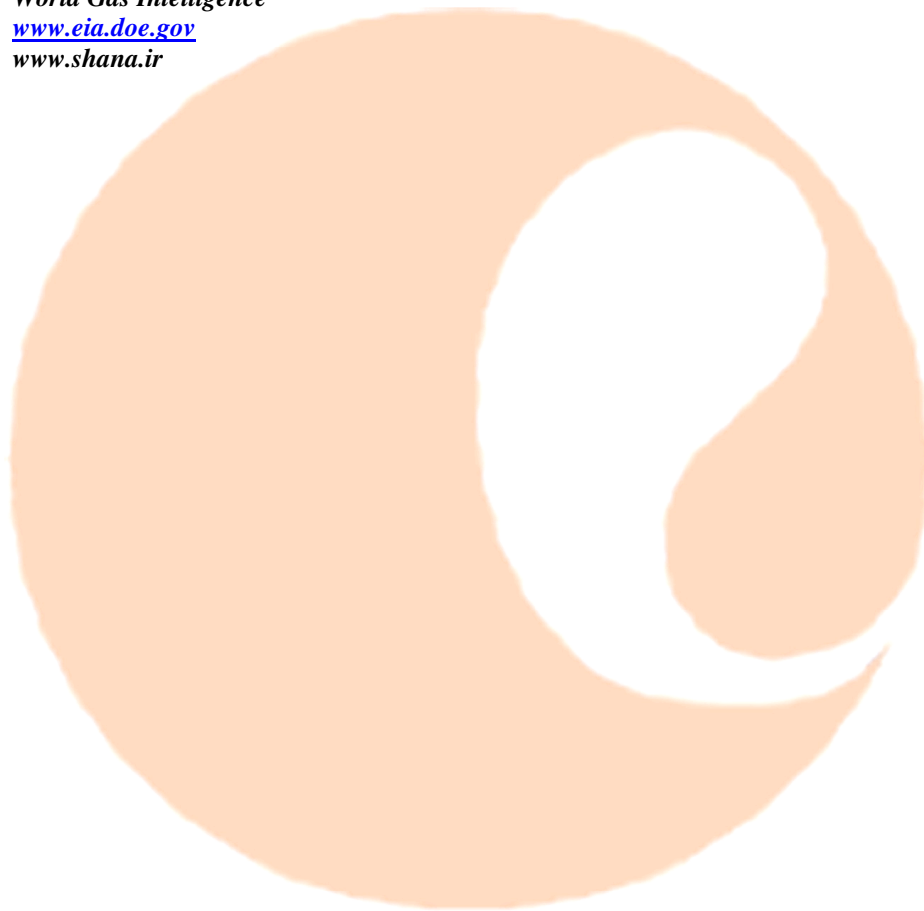
با وجود نگرانی ها درباره مازاد عرضه گاز در جهان که منجر به کاهش قیمت آن به ویژه در آمریکا شده است، قطر قصد دارد ظرفیت صادرات گاز خود را افزایش دهد. این کشور بر اساس برنامه زمان بندی خود قصد دارد ظرفیت تولید LNG خود را از ۶۲ میلیون تن در حال حاضر به بیش از ۷۷ میلیون تن تا سپتامبر ۲۰۱۰ افزایش دهد. بر اساس آخرین آمار سالانه BP، حجم ذخایر اثبات شده گازی قطر حدود ۲۵/۴۶ تریلیون مترمکعب و سهم ذخایر گازی آن از کل ذخایر گازی اثبات شده جهان، ۱۳/۸ درصد گزارش شده است.

افزایش نیاز امارات به واردات گاز از ایران:

بر اساس اعلام مدیر عملیات گاز شرکت دولتی نفت امارات، در پی تاخیر در طرح توسعه میدان گازی شاه امارات، این کشور مجبور به پرداخت قیمت های بین المللی برای گاز وارداتی و همچنین افزایش میزان واردات گاز خود از ایران و قطر خواهد بود. انتظار می رود تولید از میدان گازی شاه امارات در اواسط سال ۲۰۱۴ آغاز شود. امارات در سال ۲۰۰۸ با ۱/۵ میلیارد فوت مکعب در روز کمبود گاز مواجه بود و این کمبود با توجه به رشد بالای تقاضای گاز این کشور در سالهای آتی روند افزایشی در پیش خواهد گرفت. تقاضای گاز امارات در سال ۲۰۱۰ به طور متوسط در حدود ۷/۵ میلیارد فوت مکعب در روز بوده و سالانه بین ۶ تا ۷ درصد رشد خواهد داشت. بر اساس پیش بینی ها تقاضای گاز امارات از ۶/۵ میلیارد فوت مکعب در روز در سال ۲۰۰۹ به بیش از ۱۲ میلیارد فوت مکعب در روز تا سال ۲۰۲۰ افزایش خواهد یافت.

کشور امارات هفتمین ذخایر بزرگ گاز طبیعی دنیا را به خود اختصاص داده است، اما به دلیل افزایش تقاضای گاز از سوی نیروگاه های برق و صنایع داخلی، برای تامین نیاز داخلی خود با کمبود گاز مواجه شده و مجبور شده است بخشی از نیاز گازی خود را از کشور قطر وارد نماید.

- 1- *Weekly Underground Natural Gas Storage Report, EIA*
- 2- www.Bloomberg.com
- 3- WWW.IEA.Org
- 4- *NGI,s Daily Gas Price Index* (www.intelligencepress.com)
- 5- *WTI Price, Reuters News Service* (www.reuters.com)
- 6- *Energy Information Administration: From EIA-912, "Weekly Underground Natural Gas Storage Report" and the Historical Weekly Storage Estimate Database.*
- 7- *World Gas Intelligence*
- 8- www.eia.doe.gov
- 9- www.shana.ir



IIES